

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Amos, Abdiam, Et Ionam Prophetas, Commentarij Francisci Lamberti Auenionensis

Lambert, François

Argentorati, 1525

VD16 B 3868

Pars Qvarta. Quarto, aduersum Palestinam seu Philistæos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35983

ad se conuertit. **Maledictus** uero, qui sic non conuertitur. **Conuerte** nos domine ad te, & mox uere conuertemur, ne dispereamus, sed seruemur & glorificemus nomen tuum in secula.

P A R S Q V R R T A.

Hæc dicit dominus **Deus**: Super tribus sceleribus **Gazæ** & super quatuor, nō conuertam eum, eo quod transtulerint captiuitatem perfectam, ut concluderent eam in **Idumæa**.

Gaza est regia **Philisteorum** ciuitas, idcirco per eā **Philistei** capiuntur. **Hi** proinde non fuerunt domino cōuersi, sed in suis iniquitatibus derelicti, quod integram **Israëlis** captiuitatem, in **Idumæa** concluderint. **Quidam** putant hoc intelligendum, de his quæ **Philistei** fecerunt filiis **Israël** fugientibus, posteaquam ductæ fuerent decem tribus in **Assyrios**, sed si tempus prophetiæ uideatur, quod nō possit ita intelligi, mox agnosceatur. **Ali-**ter ergo capietur, nempe, quod dum ab hostibus filij **Israël** male tractarentur, nonnulli fugiebant, & ipsi **Philistei**, rapiabant quotquot poterant ex populo **Israël**, & eos uendebant **Idumæis** in seruos et ancillas, sicq; eos qui fugerant, ne ab alijs captiuarentur, apud **Idumeos** captiuos faciebant, quod erat perficere captiuitatem, & concludere illos, quorum potius tum misereri oportuit. **Ob id**
Deus

Deus misericors & iustus, qui omnem malignitatem & crudelitatem, summe abominatur, dicit se non conuersurum illos, à grauissimis & eisdem multis sceleribus, quæ per tria & quatuor intelligit. Super enim, hoc loco, pro à, uel ab, aut de præpositionibus capitur. Sic & Hieremias. Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo, agam & ego pœnitentiam super, id est, à malo, quod cogitavi, ut facerem ei. Et paulo post. Pœnitentiã agam super bono, hoc est à bono. igitur nõ conuerti super sceleribus, est ab eisdẽ nõ respicere. Plagam crudelissimam, nõ conuerti à criminibus suis, quod nõ est aliud, quàm indurari & execrari, ac in tentationẽ induci. Hec est plaga, qua primum reprobos damnat, ne conuersi salui fiant. Abyssus impenetrabilis iudicia tua domine.

Obserua, quod tametsi, ut liquet Roma. s. indurationis aliquorum speciales causas, nullus hominum assignare possit (de specialibus diximus, quod Dei inuariabile decretum omnium generalem causam esse, sit certissimum) Deus tamen ipse qui iudiciorum suorum causas intelligit, in hoc Propheta, speciales quorundam gentium causas paucis ostendit.

Nam primum Damascum, id est, Syriam, cuius Metropolis erat Damascus, à suis criminibus se non conuertisse, ideoque indurasse ait, quod in Dei populum, qui erat in terra Galaad crudelissime descuerit, ut scias quod odium Ecclesie dei, & ueritatis, multis est causa quod à domino relinquuntur.

Secundo

Secundo, Philisteos deseruit, quod afflictorum ex Israhel non fuerint miserti, quinpotius eisdem addidere afflictionem, obliuisti omnis humani adfectus ac miserationis.

Tertio, pari ratione indurata fuit Tyrus, quae & Philistea, nempe, quod miserti non fuerint afflictorum. Ad dicitur quoque alia, quod non sint recordati foederis fratrum. Quod quemadmodum adicipi debeat, paulopost uidebimus.

Quarto, indurauit & non conuertit Edom ob perpetuas inimicitias, ut agnoscas, odium pietati ac charitati summe obponi.

Quinto, non traxit ad se, sed deseruit filios Amon, ob auaritiam, crudelitati iunctam, quae nullatenus conuenire possunt cum gratia Dei.

Sexto, non fuit conuersus sed induratus Moab, ob inimicitias & odium, etiam in mortuos. Nam incendit ossa Regis Idumaeae &c.

Septimo, Iuda non conuersus, sed induratus fuit, ob diuinae legis contemptum, & ueri dei cultus abiectionem.

Octauo, Israhel induratus fuit, ob crudelitatem in proximos, idololatriam, ac quod soli carni & sanguini haeserit, quod infra clarius erit.

Adhortor autem lectorem in domino, ut omnino nihil dubitet, has fuisse speciales causas, propter quas isti indurati sunt, & tamen non putet propterea se capere, quomodo uere sint causae. Scimus enim, quod nihil eorum propter quae indurati fuerunt, perpetrasset, si dominus eos suo spiritu

ritu

ritu efficaciter retinere uoluisset. Hoc spectat ad inaccessibilem dei iudiciorum abyssum, & diuinae maiestatis scrutationem, in quam irrumpentes, opprimuntur. Credamus ergo prescriptas gentes, perinde ut dei scripta habent, fuisse excacatas, & iustissime quidem, etiam si modum percipere non ualeamus, oremusq; domini misericordiam, ut donet nobis spiritum suum, quo haec eadem toto corde uitemus, hoc est, non in hypocrisi & mendacio, sed in re et ueritate. Oremus quoq; ut si in aliquod istorum decidimus, non propterea nos reprobet à pueris suis.

Et mittam ignem in murum Gaze, & deuo-
rabit aedes eius, & disperdam habitatorem
de Azoto, & tenentem sceptrum de Ascalo-
ne, & conuertam manum meam super Acha-
ron, & peribunt reliquiae Philistinorum, di-
cit Dominus Deus.

Prior Philistinorum punitio, est induratio: secunda, est eorum externa euersio, quae hic praedicta fuit. Specia-
liter autem agit de quatuor insignium urbium Philisteo-
rum destructione. Nam & igne & potissimo hostium im-
petu, Gaze murus, & palatium atq; domus, absumpta &
uastata fuere, Azotus, Ascalo et Acharon, deo iudicante
desolata sunt, iuxta uerbum domini.

Adiicit autem reliquias Philisteorum interituras, qui
passim inculcat Israelis reliquias fore saluandas. Nimirum
quemadmodum Israel Ecclesiae sanctorum, ita Philistei &
aliae gentes Israel aduersae, Ecclesiae reproborum typum
gunt.

COMMENTAR. CAPVT I. 17

gerunt. Propriissime autem solæ ex Israël reliquiæ, cum
ceteris aliarum gentium electis ad dei Ecclesiam spectat,
& his saluos non fieri impossibile est, Philisteorum aut
reliquiæ ac reliquarum gentium reprobi, ad diaboli Syna
gogam pertinent, & hi nullatenus salui fieri possunt.

PARS QUINTA.

Hæc dicit Dominus: Super tribus sceleribus
Tyri, & super quatuor, nõ conuertam eum,
eo quod concluderunt captiuitatem perfe
ctam in Idumea, & non sint recordati fœde
ris fratrum. Et mittam ignem in murũ Ty
ri, & deuorabit ædes eius.

Inculcatur passim, deum ista dixisse, ut nemo dubita
ret ea implenda, quod fieri nunquam possit, ut sermo
nes Dei, qui ueritas est, & mentiri non potest, oportet
ne ne utiquam impleantur.

Sermo ergo domini est aduersum Tyrum, quod non
sit conuertenda, sed deserenda in suis tribus & quatuor,
id est, grauissimis, & eisdem multis sceleribus, donec &
igne & grauissimo bello absumatur atq; uastetur.

Cause duæ sunt: Prima, quod sicut prædiximus de
Philisteis, Israelitas fugientes, ne captiui ad hostes duce
rentur, ipsis fauentes hostibus rapiebant, & uendebant
Idumeis, in seruos & ancillas, aut alioqui eos tradebant
C in manus